

Kiss Tibor Noé

PÖTTYÖK

Letelt az öt perc, kiszedte a filtert a csészéből. A dobozra azt írták, a filtert négy-öt percre áztassa forró vízben, azután vegye ki. Ő az öt percet választotta. Az éppen feleannyi, mint a tíz, a tíz pedig kerek szám. Az is az öt mellett szólt, hogy a falióra mutatóin így könnyebb volt mérni az időt. Minden reggel hét óra tízkor öntötte le forró vízzel a teafiltert, hét óra tizenötig pedig el is készítette a szilvalekváros kenyeret. Jobb napokon még arra is maradt ideje, hogy elmossa a kést. Rosszabb napokon ehhez nem volt kedve, csak nézte a morzsákat a kerámiatányéron, a piros dzsemszemcséket a kenyérhéjon. Vagy a citromdarabokat, ahogy egymásba fonódva ringatóztak a teáscsésze felszínén.

Magasabb fokozatra áhította a konvektort, a fűtőlemezek kattogni kezdtek. Több szólamban, a magasakat mélyek követték, aztán ismét jöttek a magasak és így tovább. A kattogás ritmikus volt, mégsem lehetett felfedezni benne rendszert, hiába számolta az ütemeket. Ha legalább létrejönne valamiféle mintázat, például egy matematikai sorozat vagy egy dallam. De nem, csak kattog és kattog. A szomszédja szerint a konvektor a hőtágulás miatt kattogott. Hőtágulás, még mit nem. Legszívesebben szétszerelte volna a készüléket, de a használati utasítás szerint ez életveszélyes és tilos volt. Nem is tudott aludni azon az éjszakán, csak forgolódott az ágyban. Életveszély, korábban még soha nem volt életveszélyben.

Kimerítő éjszakája volt, csak néhányszor zuhant álomba, nyugtalanította a motozás. Néha egész éjjel nem tudott aludni tőle. A hangok a falból szűrődtek ki, ha a fülét a tapétához nyomta, a neszezés felerősödött. Pontosan olyan, mint amikor az ember kagylót szorít a füléhez, abban is hallatszik a tenger morajlása, panaszkodott egyszer a házmesternek. Talán a szomszéd titokban valamilyen gépet üzemeltet. Vagy egerek lettek volna? Ez kizárható, akkor megennék a mérget, amit a műanyag virágalátéteken helyezett el, kukoricaszemekkel összekeverve. Piros és sárga magocskák a sötétzöld tálban, a nyál összefutott a szájában, alig tudott ellenállni a kísértésnek. És ha ez a neszezés csak az ő fejében létezik? Amikor erre gondolt, az éjszakák nagyon hosszúra nyúltak. Hiába kelt fel a nap, még akkor sem értek véget.

Az éjszaka folyamán tizenöt centiméter hó is eshet. Előző este így búcsúzott a meteorológus, mielőtt kilépett volna a képből, maga mögött

hagyva a domborzati rajzot, a sárga napsugárpixelet. Amerre ő lakik, ott a felhők villámokat szórtak, parányi pöttyöket eregettek. Ugyanezt látta, ha kinézett az ablakon, apró pelyhekben szitált a hó. Hogy ezen kívül mit lehetett még látni? Hőlepte autókat, szemetesekukákat. Egy fa tetején gubbasztó rigót, felborzolt tollal. Néhány friss lábnyomot a járdán. Nézte a csizmák talpának lenyomatát, és hallotta a cipőkopogást is, pedig az utca üres volt. Lassan mindent belepett a hó, de vajon mi lehet a hó alatt?

A meteorológiai szolgálatnál most sem vették fel a telefont. A nő kedves hangon beszélt, szinte el is felejtette, hogy egy automata szól hozzá. Aztán jött a zongorajáték, a komolyzene megnyugtatta. Beethoven vagy Chopin, nem tudta eldönteni. Az a nő sem tudta a választ, aki egyszer végre felvette a kagylót. Szabadkozott, és megígérte neki, hogy utána néz, aztán felolvasta az aznapra várható időjárását. Szerencsére tévedett, a heves széllelkések elmaradtak. De most hiába várt kapcsolásra, csak a halk szonátát hallotta. Mintha a hópelyhek a zongora billentyűire hullottak volna.

A fiúk levették a hátukról az iskolatáskát, és hógolyózni kezdtek. Csak az autót ne találják el. Gyerekkorában ő is imádta a havazást. Hőembert építettek az udvaron, a fejére piros fazekat húztak. A szeme két gesztenye, az orra egy répa volt, amit éjszaka megcsipkedtek a cinkék és a verebek, reggelre alig maradt belőle valami. A karácsonyfát habsókkal, csillogó gömbökkel, hópihékkal díszítették fel. Csokoládétortát ettek, fahéjas teát ittak, aztán elmentek az éjféli misére. Talpuk alatt ropogott a hó, a főtér házain színes izzósorok futottak végig, mintha az épületeket is becsomagolták volna. Az égők néhány hétig világítottak, aztán leszerelték őket, nem maradt más, csak az éjszaka sötétje. És apró, fehér pöttyök az égen, a csillagok.

Egyetértett a vezércikk tartalmával. A veszélyes kutyákat örökre el kell aldatni. Sőt az összeset ivartalanítani kellene, bizonyos fajták esetén csak ez lehet a megoldás, gondolta. A lapot mindig a vezércikkkel kezdte, a belpolitikával folytatta, utoljára hagyta az olvasói leveleket. Tisztelt szerkesztőség, engedjék meg, hogy állást foglaljak a témában, leggyakrabban ezzel a fordulattal kezdte írásait. Városunkban egyre nagyobb gondot okoznak a felelőtlen kutyatulajdonosok, akik miatt térdig járunk a kutyapiszokban. De nem mehetünk el a veszélyes ebek problémája mellett sem. És így tovább. Letette a ceruzát. Térdig járunk a kutyapiszokban, veszélyes ebek, ez frenetikus lesz.

Eszébe jutott a tegnapi esti amerikai film, amit az időjárás-jelentés után megnézett. Vagyazz magadra, drágám, mondta a feleség a férjének.

Megették a reggelit, a piritóst, a tojást, a kukoricapelyhet, majd a férfi magához vette az öltönyét és az aktatáskáját. Az ajtóban még megállt, a nő odaszaladt hozzá, csókot nyomott a homlokára, átkulcsolta a vállát, egyik lábát a magasba emelte, közben a selyemköntöse lecsúszott a válláról. Aztán snitt, ő még mindig a konyhában ült, előtte a lekváros kenyér morzsái és egy száradó teafilter. A falióra ketyegett, valahol ketőt harangoztak, hét harminc. Egyre nagyobb pelyhekben hullott a hó. Csak az öltöny és az aktatáska stimmel, a feleség és a csók nem. A selyemköntösről nem is beszélve.

Lefelé botorkált a csigalépcsőn. Semmit sem látott, csak az üres foglalatokat a falban. A nyirkos korlátba kapaszkodott, köhögni kezdett a dohos levegőtől. De ez még mindig jobb volt, mintha reggelente a körfolyosón kellett volna végigmennie. A szomszédok ablakai előtt. Ha csak belegondolt abba, hogy lenéz a tátongó mélységbe, beleszédült. Tíz méter. Az alján kövezett udvar, négy beton virágtartóval, a szimmetriát csak a házmester törte meg. Egész nap ott ült a földszinti lakás ajtaja előtt egy görgős széken, csak néha gurult odébb. A gyerekek tolokocsinak csúfolták, aztán elszaladtak. Egyre világosabb lett, ahogy leért a csigalépcsőn, pedig a napfény télen még napközben sem ért le a falak közé. Az udvar üres volt, a virágtartókat belepte a hó. A görgős szék támlájára terített pokróc megfagyott.

Amióta a házmester kezelte a faliújságot, alig kerültek oda szórólapok. Egy elsárgult cédulán a gázszelők reklámozták magukat, betonozást is vállaltak. A körzeti orvos telefonszáma évekkal ezelőtt megváltozott. A jósnő az épületben lakott, minden este gyertyát gyújtott, furcsa vendégeket fogadott. És vajon mi lett az elveszett kutyával? A fénykép szerint leginkább tacsó lehetett, de hosszabbak voltak a lábai, mindenestre az utcán felismerte volna. Egy ideig kereste is az esti sétái során. Benézett az elhagyott udvarokra, végigjárta a garázsok mögötti kiserdőt, néha a kutya nevét kiáltozta a sötétben. Szerette volna megtalálni az elkóborolt állatot. Egy kutyának a gazdája mellett a helye.

Erősödött a szél, a hó felfelé szállt, kavargott a levegőben. Elnyelte valami sűrű, fehér anyag, miután kilépett a kapun. Hamarosan itt a karácsony. A szeretet ünnepe. Azok az égősorok emlékeztették erre, amelyek körbeölelték a fák ágait. Most csak műanyag kábeleknak és szélrázta gömböknek tűntek, este viszont az egész utcát aranyba öltöztették. Sötétedés után nem is szívesen nézett ki az ablakon, a hatalmas arany lampionok ellopták tőle az éjszakát. Néha csak erre vágott, elbűjni a sötétben. Vagy abban a tejfehér fátyolban, ami körülvette.

Úgy tettek, mintha nem vennék észre egymást, pedig mindketten tudták, hogy a másik ott van. A szomszédja a garázsajtót próbálta kinyitni, egészen közel hajolt a zárhoz, jégdarabokat kapargatott le róla. Ő pedig két parkoló autó között átment a túloldalra, az aktatáskája majdnem nekiütdött a karosszériának. A szomszédja szombatnként a garázsban dolgozott, fűrt, faragott, esztergált. A házmesternél kellett bepanaszolni ahhoz, hogy legalább vasárnap csend legyen, azóta csak foghegyről köszöntek egymásnak. A járda csúszott, minden lépésre figyelnie kellett. Odaért a hóval betemetett autóhoz. Csak a visszapillantó tükrök látszottak ki a hó alól, ezüstösen csillogtak a ködfüggönyben.

Először a kocsi tetejéről lapátolta le a havat. A kesztyűben is átfagyta az ujjai, legalább mínusz öt fok volt, a meteorológus nem tévedett. A járdán egyre nőtt a hókupac, betakarta a szánkónyomokat. A párhuzamos csíkokról észébe jutott az unokatestvére, aki tizenkét éves korában szenvedett szánkóbalesetet. Nekicsúszott egy oszlopnak, és többé már nem is látott a bal szemére. A síeléssel sem volt nagyobb szerencséjük. A városzéli domboknál próbálták ki először a szovjet síléceket, de azok szinte beleragadtak a hóba, egyáltalán nem siklottak. Ha nem lett volna náluk sító, még most is ott fagyoskodnának a lejtőn.

Két pöttyöt talált a motorháztetőn. Korábban egyiket sem vette észre, pedig a kocsi már húsz éve az övé volt. Apró, fekete, műanyag félgömbök, miniatűr bunkerek, nyílással az oldalukon. Nem merte megérinteni őket. Lehet, hogy gyutacsok, gondolta dermedten. De miért akarnák felrobbantani az autóját? Vagy csak a gyerekek ragasztották rá a karosszériára a pöttyöket. Igaz, ami igaz, már többször rájuk szólt, hogy ne labdázzanak az udvaron. Madárürülék nem lehetett, szabályos alakzatok voltak. A rongálók gondos munkát végeztek, a pöttyöket szimmetrikusan helyezték el a motorháztetőn. Nem volt nála colstok, de ezt szemmértékkel is meg tudta állapítani. A szemmértéke sosem hagyta cserben.

Tíz percet sem kellett várnia, és a rendőrautó meg is érkezett. A rendőrök ráérősen szálltak ki a kocsiból, az egyik felhúzta a nadrágját, hogy a szára ne lógjon bele a hóba, a másik a sapkáját igazgatta. Nem tudta kitalálni, melyikük a jó, és melyikük a rossz zsaru. Mindketten jó zsaruk, ebben reménykedett. Nem rögzítik a nyomokat, a hó ügyis mindent belepett azóta, mondta az egyik. A másik semmit sem szólt, csak a gyutacsokat vizsgálta, egészen közel hajolt hozzájuk. Legszívesebben elfordult volna, szinte látta maga előtt, ahogy a bomba leszakítja

a rendőr fejét. Ez nem robbanószerkezet, szólalt meg végül a rendőr, majd úgy tett, mintha visszafojtaná az ásítást, pedig valójában nevetett.

Tovább hullott a hó, a belvárosban mégsem állt meg az élet. A rendőrök szerint nyugodtan elindulhatott volna autóval is az anyjához, de ő inkább sétált. Gyalog csak harminc perc, ekkora hóban negyven. A környékünkön egyre gyakoribbak a rongálások, a rendőrség mégsem veszi komolyan ezeket az eseteket, kezdett megfogalmazni egy újabb olvasói levelet. Még hogy az ablaktörő nyílása, mormolta maga elé. Egy autós dudált rá, annyira a gondolataiba mélyedt, hogy átment a piroson, de most ez sem érdekelte. A főtéren megállt. Mindenütt üzletek, feldíszített fenyőfák, színes kirakatok. Itt a karácsony, jó lenne venni valakinek egy fülbevalót vagy egy játékdömpert.

Látó, 2012/7.

Csontos János

CÍM NÉLKÜLI VERSEK

Zenélt a nyelv, s te lépre léptél: labdázott véled ingovány.
Meteorokkal telt a légtér, gyík ejtőzött a szirt fokán.
Flóra és fauna vigasztalt, törvénné ért pár kósza elv.
Körbeülték némák az asztalt, s kitepve hevert lenn a nyelv.

*

Az ómodor, mint szép anakronizmus, a rojtos égen függelék-bazár.
Tépázza bár rövidlátó cinizmus, a láthatár az mégsem léthatár.
Az újhazákban mélabús a múlás, pár nemzedék még koloncot cipel.
A volt idő, akár a vakondtúrás, a gazdát indulattal tölti el.
Hisz mit sem ér a csillagképi másság, tűnt égövön csiszolt tapasztalat:
nincs optika, hogy sebet látva lássák, ki elvérzett a gézkötés alatt.

*

Egy kukoricaföldnyi rögs pályá, a végtelen sor végén szeder vár rád,
a kapa veszélyes a meztlábba – s a porciózott örökkévalóság
mint létmodell; de jobban érdekel még a góllövészet metafizikája,
a háztájiban maradsz makacs vendég, és fel sem tűnik: mindig lejt a pályá.

*

Az erdő mint a múlás színhelye. A kultúra mint csillámló hazugság.
Az égbolt ámitással van tele, de sűrű éjet rögválóság csuk rád.
A máz, mely nap ha éri, megreped. A kanálisba szívárgó vagon.
Lám, elveszítéd egyetlen pered: az otthonod a baljós ósvadon.

*

Járnak-kelnek a lelki bénák, visszhangoznak a holt szavak.
Harangjaink mind siketnémák, szemünk a szívárványra vak.
Téblábolnak az elhívottak, nyomulnak önhitt törtetők.
Lázban égnek a hült halottak, túszként tartva a tört időt.